

БРОЈ 10 ЛЕПТА

„Народ“ излази свакога дана по подне.

Штампарница се налази у Франковој улици бр. 20.

Власник
КРСТА Љ. МИЛЕТИЋ

НАРОД

Рукописи се не враћају.

Огласи и белешке наплаћују се по погодби.

Редакција је у улици Франковој бр. 20.

Главни уредник
ДРАГ. С. ГОГИЋ

Побуна се шири

Цирих, 16 окт.

Пољски социјалиста Радек, који је последњих дана допутовао, преко Немачке, из Штокхолма у Швајцарску потврђује у „Фолкерхету“ вести о побуни на 3 немачке ратне лађе, које су се налазиле у Килу и Вилхелмшафену. У Килу је било ухапшено око 100 агитатора. 5 септембра стрељан је мрнар Рајхниц, кога је војни суд осудио на смрт. Стрељао га је вод у коме је он служио. Радек тврди, да се револуционарни покрет и даље шири у Немачкој марици и у сувоземној војсци. У почетку рата није било у немачкој војсци војних бегунаца, а сада их има на стотине хиљада. Стотинама младих радника избегавају војну дужност и стварају удружења, публикујући револуционарне памфлете. Покрет се шири међу радничким масама. У Килу су власти употребиле против демонстраната митраљезе и 4 топа. У Хамбургу пешадија није хтела да употреби силу против демонстраната те је морало бити хитно дозвана коњица из Мекленбурга. У ХанOVERу војска се братимила са демонстрантима, а у Тирингу су и жене морале да одговарају пред војним судом.

Амстердам, 16 окт.

„Белгише Тагеблат“ пише да је у Остенде избила побуна. Стрељано је 30 морнара. Морнари одбијају да се укрцају на сумарене.

Цирих, 16 октобра

Рудолф Гладпелдер, немачки морински поручник, који је учествовао у побуни у Вилхелмшафену, успео је да побегне у Швајцарску. Ту је најавио дописнику њујоршког листа „Евнинг Сана“, да је побуна избила 31. августа и да је трајала до поноћи.

Посада са 25 ратних лађа — око 12.000 људи — раворужала је адмирала и 50 официра, затим је запалила касарне, хангаре Цепелина и докове; динамитом је уништила 5 лађа, које су биле у грађењу и све грађе у пристаништу. Касно у ноћ, по доласку јаким одреда пешадије, побуна је била угушена у крви. Побуњеници су били, у правом смислу речи, кошена митраљеском ватром, и многи су од оних, који нису успели, да се одмах повуку на своје лађе, убијени или рањени.

ЧЕСИ ПОВЕЉУЈУ

(Од нашег нарочитог дописника).

Цирих, 4 октобра.

У Прагу су биле тако велике манифестације у почасти Крамаржу, да је морала и војска интервенисати. Најпопуларнији чешки народни посланик, првак чешке националне независности, јуче је по други пут дошао у чешку престоницу; на станици су га чекале десетине хиљада народа. Сва политичка друштва пожуривају га поздраве. У ходницима станице поздравили су га добродошлицом народни посланици и представници младочешке странке и чланови чешког народног позоришта. Изабранство жена поклонило му је букете цвећа. Крамарж је био јако дирнут и заблагодарио је свима обративши се председнику есекутивног одбора младочешке странке потсетио га на онај дан, кад је морао

напустити Праг и да иде у затвор.

„Кад је воз изашао из ове станице — рекао је он — било ми је забрањено да гледам кроз прозор. Па ипак ја сам отишао одавде малодушан већ јак и светан да ће се вратити срећнији дани, када ће се обистинити нада у бољу будућност. Ова нада није била лажна, и, ако је наша нација свесна онога што треба радити и ако устраје и даље на путу ка свом циљу, ми ћемо Божјом помоћу и доћи до њега.“

Кад је после говора Крамарж ушао у кола, маса народа је испрегла коње и вукла је кола све до хотела. Крамарж је после тога био присиљен да поново, са балкона хотела говори народу.

Мало доцније отишао је Крамарж у своју ви-

лу, где су га дочекали општински одборници у име становништва кварта Храдчинског. Непрегледна маса народа певела је пред виллом националне песме, а затим се у мањим групама упутила певајући према народном позоришту и у Фердинандштрассе, где је, касно у ноћ, навалила војска и растерала народ.

ЗВЕЗДИЦЕ

Обично трговци зато објављују да имају ову или ону робу да би је продали и да би купци дошли. А један наш магацин гледа да огласима наговори публику да дође први пут тек онда, кад он распрода робу. Али се бар теку пријатељи.

Гаргантуа

ПРОГЛАС ПОЉАЦИМА

Чикаго, 15 окт.

Управа Централног Пољског Комитета у Америци упутила је овај проглас америчким Пољацима:

Пољаци,

Провиђење је хтело, да се на дан стогодишњице смрти Кошћушкове образује пољска народна војска на континенту где се овај храбро борио за слободу.

Француска је дала животној војсци и понудила јој своју помоћ и заштиту. Француска не тражи жртве у крви Пољака; она, и без наше скромне помоћи, располаже са преко пет милиона бораца који се сада боре за њену одбрану. Француска, која је на челу цивилизације и која је као и Пољска била често бранилац потлачених, заинтересована је за оно, за шта су и сви људи који воле слободу, за ову борбу светлости против мрака, права против насиља.

Велики и мали народи већ су ангажовани у овој борби, а и Сједињене државе су се придружиле Француској и њеним Савезницима.

Срамота би било када се не би и пољски народ придружио овом узвишеном савезу бранилаца човечанства.

БОРБЕ У МАЋЕДОНИЈИ

Цирих, 16. окт.

Немачки извештај са маџедонског фронта јавља, да су Бугари напустили неколико села, које су заузеле енглеске трупе.

Бугари у своје извештају ограничили су се да јаве само то, да је у последње време настала интензивнија пешачка борба у долини Струме.

Пошто до сада других извештаја нема, то се мисли, да су Бугари били присиљени да напусте она села у долини Струме, која су Енглези били евакуисали прошлог јуна због маларије. У последње време ту су се водиле јаче борбе.

ПРУСКИ ЛАНДАТ

Цирих, 16 окт.

Поновно је отворен пруски Ландтаг. Седнице ће бити врло интересантне, пошто ће се расправљати о изборној реформи. Седнице је отворио председник Шверин и укратко се осврнуо на војничку ситуацију на разним фронтима. Затим је додао, да се непријатељи Немачке једино надају у то, да ће Немачку, и поред свих њених успеха на бојном пољу, срушити унутрашње борбе. „Али, каже он, и поред немилых појава од прошле недеље, и та ће им нада пропасти.“

ЈЕДАН ВАЖАН ГОВОР

Лондон, 16 окт.

У енглеском парламенту поднесено је неколико интерпелација, из којих се јасно види рђав пријем, на који је Папина нота о миру наишла у енглеском народу, који је сав састављен од англиканаца и протестаната. Овом је приликом Роберт Сесил изјавио, да су Северне Сједињене Државе послале свој одговор на Папину ноту без претходног договора са силама из Споразума, што најбоље показује чврсту вољу

Америке, да истраје до потпуне победе. Овом приликом је лорд Сесил најкатегоричније оповргао све гласове, које се шире о неким тобожњим тајним преговорима о миру преко Ватикана.

НЕУСПЕЛА ИНТРИГА

Берн, 16 окт.

У Бечу се сматра, да је прошао рок, који је Чернин поставио Споразуму, да отпочне преговоре о миру.

Према „Бечком Кореспонденц Биро-у“, аустријски листови пишу, да је иза последњих изјава лојда Џорџа, Аскита и Рибо-а пацифистичка акција Централних Сила привремено немогућна. Тиме, што Споразум није прихватио понуду о миру, настале су — додаје званична агенција — такве прилике, због којих је Чернин предвидео ревизију циљева рата.

Дакле, Аустрија се враћа на програм о миру са анексијама, са исправком свих граница и са ратном оштетом.

ПОВЕДА НА ЕНИ

Лондон, 16 окт.

„Морнинг Пост“, говорећи о битки код канала Ене, каже да је ова битка најважнија у 1917, јер је пораз који је непријатељ ту претрпео, врло озбиљан.

Дописник „Тајмса“ пише: „Никада још ни једна војска није била тако одкољена, као сада немачка војска на југу Ене. Никада још немачка војска није била тако тучена као данас. Французи врше нове нападе и освајају све објективе.“

Југословени у Америци

Југословенска Канцеларија у Америци у последње време живо ради на једној јакој организацији својих повереника. До сада је изабрано преко 320 лица Срба, Хрвата и Словенаца у 180 разних места, у 28 разних држава Америчке Уније. Ова организација није још ни издалека потпуна. Већина ових повереника дала се одмах на посао, и већ је стекла великих заслуга за нашу народну ствар у Америци.

Повереници су примили упушта, према којима су дужни у свако доба да буду на услузи федералним властима, када се ове обрете; да извештавају Југословенску Канцеларију с времена на време о приликама и потребама нашег народа.

Целокупна југословенска

штампа, радећи на узвишеној ствари нашој и наших великих савезника, пропагандира свим силама у народу уписивање америчког „Зајма Слободе“. Само „Заједница“ уписала је бонова за 100.000 долара. „Заједница“ је добротворно хрватско друштво са 45.000 чланова, 500 подружина у 45 држава.

Југословенски Соколски Савез у Америци настао је да скупим што већи број добровољаца. Тај покрет показује већ лепе успехе. До сада се уписало преко 200 сокола-добровољаца, од тога Словенаца и Хрвата је 158. Дваеста од ових добровољаца ступило је у америчку војску, а остали иду на српски фронт.

Југословенски Соколски Савез ставио је себи у задатак да прибира добровољце пр-

